

Duurzaam geëxploiteerd hout in bestekvoorschriften

Lokale besturen wordt sterk aangeraden om hout afkomstig uit duurzaam bosbeheer te bevoordelen ten opzichte van ander hout, in het bijzonder bij openbare aanbestedingen. In het kader van de Samenwerkingsovereenkomst (SO 2008 – 2013) kunnen zij hiervoor in aanmerking komen voor subsidies van de Vlaamse overheid. Bij overmacht (bv. als hout uit duurzaam beheerde bossen niet voorradig is voor de specifieke technische bepalingen) kan ander hout worden gebruikt. De aanbieder dient voortaan wel een bewijs te leveren dat duurzaam geëxploiteerd hout voor deze toepassing niet beschikbaar is én moet kunnen aantonen dat het gebruikte hout van legale oorsprong is.

Juridisch kader

Het huidige juridische kader laat de Vlaamse overheid en de lokale besturen toe in hun openbare aanbestedingen hout van duurzame of legale oorsprong op te leggen. Hoewel de Wereldhandelsorganisatie ook toelaat om specifiek naar FSC-gelabeld hout te vragen, vereisen de Europese richtlijnen en de Belgische wetgeving dat de termen 'duurzaam' en 'legaal' duidelijk gedefinieerd worden.

De Vlaamse overheid beschikt over een eigen standaard voor duurzaam bosbeheer op haar grondgebied, de Criteria Duurzaam Bosbeheer. Deze standaard werd aangevuld met een aantal internationale criteria die weergeven aan welke voorwaarden geïmporteerd hout moet voldoen om door de Vlaamse overheid aanvaard te worden als 'duurzaam geëxploiteerd'. Voor 'legaal geëxploiteerd' hout wordt dezelfde definitie als bij het Britse openbare aankoopbeleid gehanteerd.

Inschrijven in bestekken

In het kader van de Samenwerkingsovereenkomst (SO) 2008-2013 tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen dient hout van duurzame oorsprong steeds verkozen te worden boven hout dat 'slechts' legaal werd geproduceerd. Het spreekt vanzelf dat het gebruik van **illegaal hout in openbare werken te allen tijde onaanvaardbaar** is. De belangrijkste aandachtspunten i.v.m het voorschrijven van duurzaam geëxploiteerd hout in bestekken worden hieronder weergegeven. Zie ook de Bijlage 'Standaardbestekvoorschrift duurzaam geëxploiteerd hout'.

Clausule. De standaardformule werd om bovenvermelde juridische redenen enigszins gewijzigd t.o.v de vorige SO. Naast criteria voor een geloofwaardig en kwaliteitsvol certificeringssysteem zijn vanaf heden ook criteria voor duurzaam bosbeheer opgenomen.

© FSC Internationaal

© Oost-Vlaanderen

© Oost-Vlaanderen

© WWF-Canon N.C. TURNER

Gelijkwaardigheidstoets. Het certificaat van FSC (Forest Stewardship Council) biedt momenteel de beste garanties voor de duurzame oorsprong van hout. Andere certificeringssystemen kunnen in aanmerking komen door middel van het slagen in een gelijkwaardigheidstoets, op basis van de criteria vermeld in het standaardbestekvoorschrift. Deze gelijkwaardigheidstoets wordt uitgevoerd door de Vlaamse overheid en de resultaten worden beschikbaar gesteld aan de lokale overheden (en regelmatig geactualiseerd) via de websites van de Samenwerkingsovereenkomst (www.samenwerkingsovereenkomst.be) en van het Agentschap voor Natuur en Bos (www.natuurenbos.be).

© Bart Holvoet

Garanties. Ketencertificering of 'Chain of Custody' (CoC) betekent dat elk bedrijf in de handelsketen van bos tot consument door een onafhankelijk organisme wordt gecontroleerd. Dankzij groeps-certificering kunnen ook kleinere bedrijven - zoals schrijnwerkers - een CoC-certificaat behalen binnen het FSC-systeem. Het is dan ook aan te raden te werken met bedrijven die een CoC-certificaat kunnen voorleggen, niet enkel tot de houthandel maar ook in de verdere schakels van de keten. Uiteraard dient ook de factuur te vermelden dat het geleverde hout wel degelijk gecertificeerd is. Enkel onder deze beide voorwaarden is er 100 % garantie dat werkelijk FSC-hout is gebruikt en heeft men volgens de FSC-regelgeving recht om hierover te communiceren.

FSC-robinia voor de armleuning en de liggers van een trap en brug in het provinciaal domein van Kessel-Lo.

Voorschriften van technische eigenschappen. Vooral wanneer men niet in detail op de hoogte is van welk hout er met FSC-label beschikbaar is, is het beter om technische eigenschappen op te sommen in het lastenboek, veeleer dan enkel één bepaalde houtsoort. Een aantal veelgebruikte houtsoorten (bv. meranti, teak, bangkirai,...) zijn nog niet of slechts beperkt beschikbaar met FSC-label. Meestal zijn uitstekende alternatieven met FSC-label voorhanden. Meer info: Praktische fiches 'Duurzaam houtgebruik in de leefmilieu- en infrastructuursector' (te downloaden via www.fair-timber.be, www.samenwerkingsovereenkomst.be of www.natuurenbos.be)

Rekening houden met levertijden. Op tijd bestellen is heel belangrijk! Voor bepaalde toepassingen is het aanbod FSC-gelabeld hout nog beperkt. Mogelijk zijn er dus langere levertijden dan voor niet-gelabeld hout.

Legaliteit. Wanneer om gegronde redenen geen duurzaam hout wordt gebruikt, dient de aanbieder in het kader van de SO een bewijs voor te leggen dat duurzaam geëxploiteerd hout voor deze toepassing niet beschikbaar is. Bovendien moet men nagaan of het aangeboden hout wel legaal is. De aanbieder zal dus over een aantal documenten moeten beschikken die duidelijk aantonen dat het hout in kwestie is geëxploiteerd conform lokale, nationale en internationale wetten en regelgevingen.

Beschikbaarheid van FSC-gelabeld hout

Voor haast alle toepassingen in openbare werken is FSC-gelabeld hout beschikbaar. Op www.wwf.be/fsc vindt u een overzicht van handelaars, schrijnwerkers en aannemers die FSC-hout kunnen leveren of door FSC erkend zijn om werken met FSC-hout uit te voeren (met FSC-Chain of Custody certificaat). Voor specifieke toepassingen vindt u terug welke houtsoorten hiervoor geschikt zijn.

Contacten

Agentschap Natuur en Bos: anb@vlaanderen.be of 02/553.81.06. Voor juridische informatie over bestekvoorschriften en vragen i.v.m het luik 'duurzaam geëxploiteerd hout' binnen de SO 2008-2013.

Fair Timber: info@fair-timber.be of 016/22.61.37. Voor technische vragen over houtsoorten, vragen over FSC-certificering en de beschikbaarheid van gelabeld hout.

WWF: bos@wwf.be of 02/340.09.99. Voor communicatiemateriaal en vormingsmomenten.

Colofon

Productie: Ingrid Adams - Redactie: Yolente Delaunoy - Leescomité: Barbara Degroote (provincie Antwerpen) Katrin Goyvaerts (ANB), Carl De Schepper (ANB) en Sabien Leemans (WWF) - Lay-out: Jan van Remortel
V.U.: Sabien Leemans - WWF-Vlaanderen vzw, E. Jacquainlaan 90, 1000 Brussel

De aanbevelingen zijn gebaseerd op de studie 'Overheidsaankopen van duurzaam geproduceerd hout in Vlaanderen: aanbevelingen rond de procedure in de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en lokale besturen'. Deze werd i.o.v. de Vlaamse overheid uitgevoerd door WWF (Dieter Cuypers, januari, 2007).